

Endelig blev jordbruget en del af kommuneplanen

Planlægger Christina Lohfert Rolandsen
Faaborg-Midtfyn Kommune
crola@faaborgmidtfyn.dk

Kommuneplan 2013 bliver interessant, fordi det i mange kommuner vil være første kommuneplan efter kommunalreformen, hvor kommunerne for alvor begynder at sætte fingeraftryk på bestemmelserne i det åbne land. I kommuneplan 2009 var fokus på harmonisering mellem de gamle kommuner, byvækst og bymønstre. Nu er fokus mange steder på klima, energi og det åbne land.

Jordbruget har længe manglet som brik i kommuneplanen. Jordbrugserhvervet har en størrelse (såvel økonomisk som geografisk), der nødvendiggør et planlægningsmæssigt hensyn. Hidtil har vi planlagt for virksomheder og andre erhverv, og vi har dermed kunne varetage deres geografiske vækstbetingelser samtidig med, at vi gennem planlægning har kunnet sikre, at deres muligheder ikke reduceres af f.eks. nærheden til boligområder. Vi har ikke tidligere med planlægningen kunne yde den samme service for jordbruget. Det kan vi nu, selvom

det dog stadig kun sker i begrænset omfang.

Jordbrugsplanlægningen i kommuneplanen skal ligge indenfor rammerne af Grøn Vækst aftalen. Miljøministeriet har udmeldt, at jordbrugsplanlægningen er en skal-opgave i forbindelse med Kommuneplan 2013. Fremover skal der i kommuneplanen udpeges:

1. Særligt værdifulde landbrugsområder, det vil sige områder, hvor Faaborg-Midtfyn Kommune vurderer, at der ikke er strategiske eller operationelle hensyn, der betinger, at landbrugsdriften over tid vil få ringere udviklingsmuligheder end i dag. Vi tager dog ikke stilling til, at disse områder kan være egnede til vidt forskellige typer landbrug på grund af hensyn til kulturhistoriske elementer, nærheden til å og sø eller terrænmæssige forhold.
2. Områder som kommunen finder egnede til placering af store husdyrproduktioner. I

Faaborg-Midtfyn har vi valgt en strategisk udpegning, det vil sige ét stort område hvor hensynet primært er nærhed til infrastruktur og biogas samt afstand til kommunens primære områder for byvækst, natur, kyst og turisme (det vil sige de formål, der oftest er i konflikt med husdyrbrug).

3. Lokaliseringsområder for biogas. Allerede før vi gik i gang med jordbrugsplanlægningsopgaven, var der i Faaborg-Midtfyn Kommune ansøgt om, og planlagt et biogasanlæg. Dette skal kunne modtage 60% af den gylle, der produceres i kommunen, og opfylder derfor statens krav til planlægning for biogas. Samtidig arbejder vi dog med perspektivområder for biogas.

Alt landbrugsareal er værdifuldt, men ikke alt kan være særligt værdifuldt

Der drives landbrug på 39.000 ud af kommunens 63.000 ha.

Fremadrettet udpeger vi 28.000 ha til særligt værdifuldt landbrugsområde. Faaborg-Midtfyn Kommune er en landkommune, og omsætningen for kommunens jordbrug ligger stabilt på omkring 1,5 mia. kr. årligt. Hver eneste ha er dermed værdifuld for landbruget. Men en del af landbrugets nuværende driftsarealer rummer også en konflikt, fordi det samtidig er værdifuldt for en eller flere andre anvendelser, som kommunen med kommuneplanen også skal varetage. Vi har vurderet, at nogle temaer er uforenelige med landbrugsdrift, som er særlig sårbar natur, råstofgravning og byvækst. Temaer som spredningskorridorer for natur og områder, hvor skovrejsning er ønsket, er derimod ikke uforenelige med særlige værdifulde landbrugsområder. Vi har lagt metodebeskrivelsen frem for landbruget og ladet dem kommentere netop for at nå den rigtige balance mellem operationelle og strategiske prioriteringer.

Områder til store husdyrbrug - en strategisk udpegning

Vi har ønsket en strategisk udpegning. Vi har ikke ønsket at udpege mere specifikke lokaliteter, fordi det vil kræve, at vi sagsbehandler disse. Det vil sige, at vi gennemgår hvilke specifikke hensyn, der skal tages for, at området kan rumme et stort husdyrbrug. Årsagen til denne fremgangsmåde er, at kommuneplanniveauet ikke er det korrekte niveau at 'sagsbehandle' på, og at kommuneplanen har et 12-årigt sigte. Det vil sige, at der inden for denne 12-årige periode kan ske ændringer, f.eks. hvis

der udpeges nye interesseområder for råstoffer, der kan umuliggøre placeringen store husdyrbrug på enkelte specifikke lokaliteter. Det er planlægnings dynamik, at den skal favne og imødekomme såvel den aktuelle udvikling som mulige fremtidige udviklinger. Derfor en stor, strategisk udpegning. Samtidig sender udpegningen et klart signal, om hvilke områder vi mener er egnede til at rumme fremtidens meget store husdyrproduktioner med deres krav til placering og tilgængelighed.

Ét stort biogasanlæg

I Faaborg-Midtfyn Kommune har vi sat alt op ét bræt og planlagt for ét enkelt biogasanlæg, der vil kunne håndtere mere end 50% af den gylle, der produceres i kommunen. Det er en statslig interesse, at kommunerne planlægger for biogasanlæg således, at mindst halvdelen af den producerede gylle i kommunen leveres til biogas. Planlægningen er gennemført inden revisionen af denne kommuneplan. Som noget nyt arbejder vi med perspektivområder for biogas.

De ubesvarede spørgsmål

Et tilbagevendende spørgsmål fra landbruget er: Kan det virkelig passer, at jordbrugsplanlægningen ingen effekt får for min fortsatte drift og udviklingsmuligheder? Ja, sagsbehandlingen efter natur- og miljølovgivningen vil være nøjagtig den samme som i dag (forudsat at der ikke sker lovændringer), men måske har udpegningen en økonomisk konsekvens. Vil realkreditinstitutterne opfatte udpegningen som en sikkerhed, og vil belåningsmulighederne inden-

for de udpegede områder derfor være bedre? Eller er det fortsat tilliden mellem banken og den enkelte landmand, der afgør belåningsmulighederne? Vil jordpriserne udenfor udpegninger stige, fordi områderne bliver interessante for hobbybrug, deltidsladbrug og små specialproduktioner? Spørgsmålene er ubesvarede, men kommunen vil følge det nøje. Det er ikke i kommunens interesse, at udpegninger i kommuneplanen rykker ved landbrugets økonomiske vilkår – bortset fra i en positiv retning.

Mere planlægning for jordbruget

Denne sidste kommentar er ikke udtryk for kommunens holdning, men er en faglig betragtning. Det paradoksale ved den nuværende jordbrugsplanlægning er, at den sætter sig lidt mellem to stole. Den giver os mulighed for at udpege interesseområder for jordbrug. Men den giver os ikke mulighed for at tage initiativer, der motiverer og igangsætter en udvikling i retning mod den planlægning vi har lavet. Og den giver os ikke mulighed for at differentiere sagsbehandlingen, herunder sagsbehandlingstiden. ■